सोमोपनहनं ग्रावस्तुते प्रयहत्युन्नेत्रे च वसनेऽइति · काठके ग्रावसु राजानं न्युप्योप्लीषं ग्रावस्तुतेऽध्वर्यवे वसनमिति ।

अद्यादानप्रभृति त्रिपर्यायानभिषवान्करोति ॥४॥ प्रातःसवनवदेव (१.४.५) · यद्यप्यत्र करोतीत्येकवचनम् श्रुतावपीह्राऽइत्यभिषुणोतीति (४.३.३.१) चैकवचनमेव तथापि शाखान्तरे बहुवचनदर्शनात्प्रातःसवनवदेव चत्वारोऽभिषुणुयुः · तथा च मानवे निर्यात्य राजानमभिषुण्वन्ति व्याख्यातोऽभिषव इह्राऽइह्रेत्यभिषुन्वल्युत्तमस्य पर्यायस्य मध्यमे पर्याये बृहद्बृहदित्यभिषुण्वन्तीति [1] । प्रातः सवनवदेवात्राप्युपांशुसवने सोममाने प्राप्ते आह ·

आत्तमभि मिमीते ॥५॥ अध्वर्युणा य आत्तो गृहीतो ग्रावा तमभि तस्योपरि सोमं मिंते मुष्टिना सोमांशूनादाय तस्योपरि प्रक्षिपति नोपांशुसवने । कुतः ·

उपाꣳशुसवनस्यानिङ्गनश्रुतेः ॥६॥ यत उपांनस्यानिङ्गनमचालनं श्रूयते तानि वाऽअनिङ्ग्यमानानि शेरऽआ तृतीयसवनादिति (४.१.२.२५) तानीति उपांशुपात्रोपांशुसवनान्तर्यामपात्राणि · एवं सति यद्युपांशुसवने मानं क्रियेत तर्हि तत आदायाधिषवणस्योपरि निधाय तत्र मानं कर्तव्यम् · तथा च तस्य स्वस्थानाच्चालनं कृतं स्यात् ।

इह्राऽइह्राऽइति प्रथमः पर्यायः ॥७॥ अभिषवान्करोतीति प्रागुक्तम् तत्र विशेष उच्यते · त्रिष्वप्यभिषवेषु प्रथमोऽभिषवपर्यायः इह्राऽइह्राऽइत्यनेन मन्त्रेण कर्तव्यः · पर्याय इत्युक्तत्वात् प्रतिप्रहारमिह्राऽइत्यस्य मन्त्रस्य प्रयोगः वीप्साकरणाच्च।

अविलम्बितो द्वितीयः ॥८॥ त्रयाणामप्यभिषवाणां द्वितीयः पर्यायः अन्तः अविलम्बितमन्त्रको भवति · पूर्वसूत्रे त्रिमात्रस्य पठितत्वात् द्विमात्रोऽविलम्बित इह पठनीयः इह्रा इत्येवम् दीर्घ एवेत्यर्थः · इह्राविलम्बितग्रहणात्पूर्वो विलम्बित इत्यवसीयते ।

तूर्णस्तृतीयः ॥९॥ सत्वरमन्त्रको भवति एकमात्र इत्यर्थः इह इत्येवंरूपः । [अथवा] इह्राऽइत्येवं प्लुतान्तमेव त्रिष्वपि पर्यायेषु विलम्बितमविलम्बितं तूर्णं च (शिक्षा° २२) क्रमेण प्रयोज्यम् ।

---

१) यस्थमध्यमध्यमे पर्याये बृह° A.